

Een dieptepunt in de geschiedenis van de Hanzestad Kampen

Foto omslag: De foto op de omslag dateert vermoedelijk uit de periode 1937-1944, toen Egbert Altena les gaf op de lagere school van de Gereformeerde Gemeente in Kampen, de Groen van Prinstererschool.

Titel: De titel is ontleend aan de tekst op de affiches die na de executies op de avond van 28 september 1944 de volgende dag, ter waarschuwing van de bevolking in Kampen en omgeving, werden opgehangen (zie paragraaf 4.5).

Colofon:

Uitgever: Uitgeverij & Boekhandel Heijink, Voorstraat 32, Hardenberg
Email: heijinkboek@planet.nl, tel. 0523-261392, www.uitgeverijheijink.nl

Tekst, vormgeving en opmaak: Jan Altena Hzn

ISBN: 978-94-6254-545-8

NUR: 680. Geschiedenis algemeen

Trefwoorden: Geschiedenis, Tweede wereldoorlog, Kampen, razzia 28 september 1944, executie Egbert Altena e.a.

Alle rechten voorbehouden:

© Jan Altena Hzn, Hardenberg, 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur/uitgever.

**Standrechtelijk
doodgeschoten**

Kampen

28 september 1944

geschreven door

Jan Altena Hzn

Van de auteur.

Voor u ligt een verhaal over een heel droevige gebeurtenis. Op 28 september 1944 werd Egbert Altena, samen met nog twee andere burgers, zonder vorm van proces te Kampen door de Duitse bezettingsmacht gefusilleerd. Bij zijn gezins- en familieleden is deze gebeurtenis algemeen bekend. Maar het hoe en waarom ervan is altijd onduidelijk gebleven.

April 2015

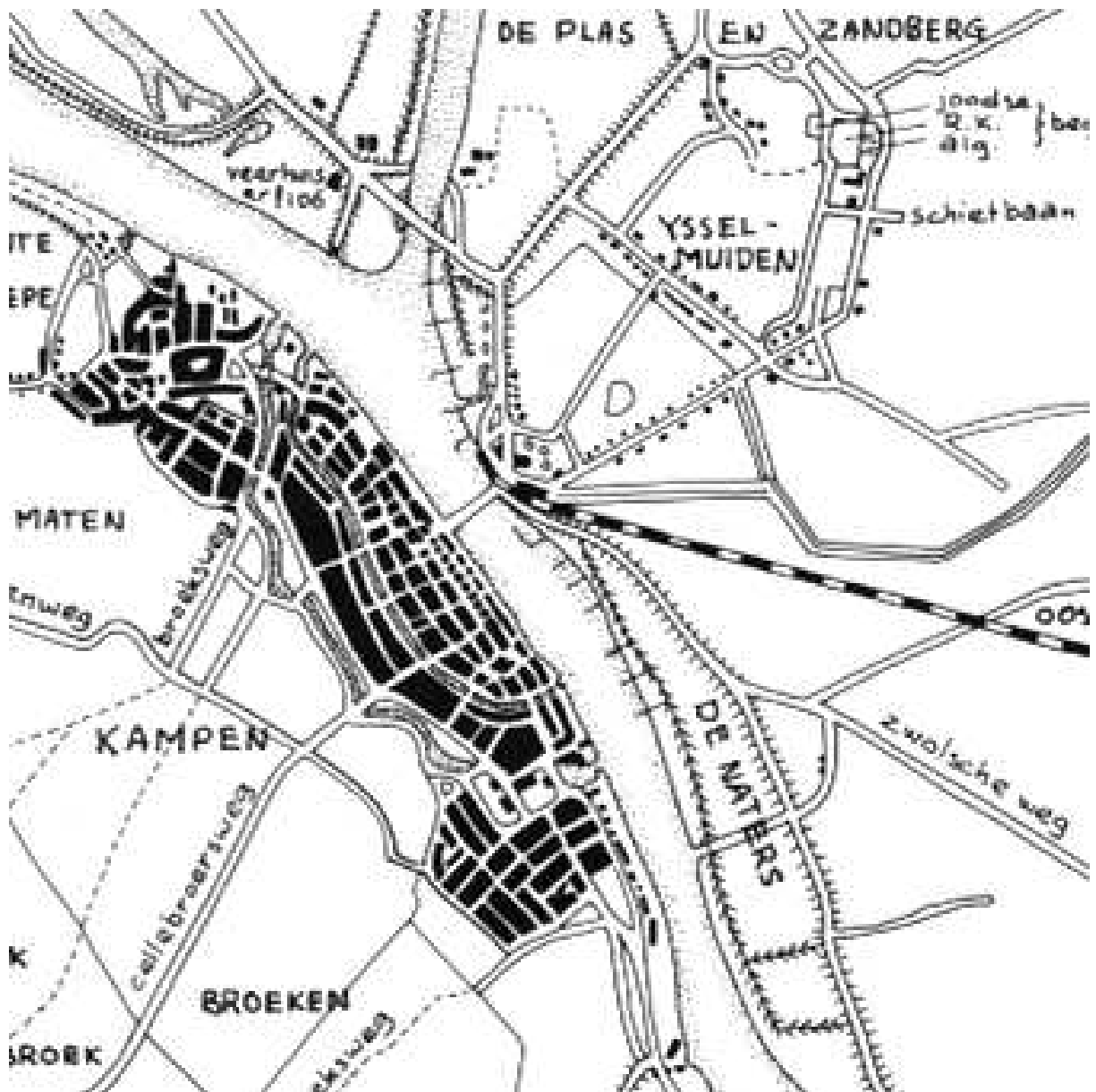
Jan Altena Hzn

Inhoud

Verantwoording.....	10
1. Het gezin van Egbert Altena	13
2. De jeugd van Egbert Altena	13
2.1. De jaren in Genemuiden	13
2.2. Onderwijzer te Genemuiden	20
3. Meneer Altena als man en vader	23
3.1. Hoofdonderwijzer te Kampen.....	23
3.2. De mobilisatie van 1939	29
4. Oorlogstijd in Kampen.....	32
4.1. Moeilijke jaren.....	32
4.2. De aanloop tot.....	37
4.3. Razzia in Kampen.....	41
4.4. Egbert wordt opgehaald en gefusilleerd	45
4.5. De volgende dag	54
4.6. Naar Genemuiden	57
4.7. Terug in Kampen	61
5. De naoorlogse periode.....	63
5.1 De herbegrafenis	63
5.2. Hulp van buiten.....	65
6. Het onderzoek door de dochters.....	68
6.1. Inleiding	68
6.2. Voorwoord	68
6.3. Persoonsregister Erich Aloysius Lütkenhus	69
6.4. Berechting.....	69
6.5. Onderzoek door recherche te Kampen	71
6.6. Publicatie via Internet	71
7. Het onderzoek door Egbert Altena Hzn.....	72
7.1 Egbert vraagt informatie	72
7.2. Het NIOD.....	73
7.3. Egbert graaft verder	73
8. Jennie is kerkelijk actief.....	76
9. Herdenkingen in Kampen	77
10. Laatste woorden voor Jennie.....	80
11. Herinneringen van Janny	82
12. Slotwoord	83
13. Verdriet.....	86
14. Dankwoord	86
15. Geraadpleegde boeken, kranten, e.d.	87
Noten.....	88

Bijlagen.....	91
1. Huwelijksakte Genemuiden, 1933, nr. 12.....	93
2. Bewaking bordje “Verboden voor Joden”	94
3. Situatieschets Koornmarktkazerne.....	95
4. Jaarverslag 1944 Groen van Prinstererschool.....	96
5. Pensioenrapport.....	98
6. Personalia	100
6.1. Pietertje Deutekom.....	100
6.2. Johan Boesveld	100
6.3. Albert Gort jr.....	100
6.4. Neeltje Helsloot.....	101
6.5. Johan Asuerus Vredeveld	101
6.6. Pieter Cornelis Blokker	102
6.7. Jo Leo Snoep	103
6.8. Jonkheer ir. E.F. Sandberg.....	104
6.9. Buurman Gerrit Willem Klaassen.....	109
6.10. Trijnie van Dieren	113
7. Verloop der gebeurtenissen mei 1940.....	114

1941 Kaart van Kampen en omgeving

Egbert Altena

1929

1935

1944

Verantwoording

Toen mijn broer Egbert Altena Hzn. op oudejaarsavond 2002 plotseling overleed kwam ik in het bezit van zijn aantekeningen over zijn stamboomonderzoek van onze ouders, de families Altena en Blom, maar ook over dit trieste voorval in Kampen. Door de kinderen van Egbert Altena zelf bleek al een onderzoek naar de achtergronden en de exacte toedracht van deze executie gedaan te zijn. Een eerste opzet van een verhaal, geschreven door zijn dochter Han, vond ik in de nalatenschap van mijn broer terug. Daarop volgde van mijn kant een voorzichtige poging om e.e.a. in boekvorm vast te leggen. Deze poging is in 2005 gestopt. De pijn en het verdriet met daarbij alle emoties lieten een publicatie nog niet toe.

In 2014, 70 jaar na dato, is alsnog in goed overleg met mijn nichten Herma, Janny en Han, dochters van Egbert Altena, deze droevige gebeurtenis vastgelegd. Han Altena heeft toen haar verhaal opnieuw geschreven. Bij het samenstellen van dit boek is hiervan gebruik gemaakt en getracht dit verhaal zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen. Daarbij zijn ook de aantekeningen van mijn broer Egbert Altena Hzn en de uit het onderzoek door de dochters van Egbert Altena verzamelde gegevens gebruikt. Het geheel geeft zo goed mogelijk de gebeurtenissen weer zoals deze voor, tijdens en na de executie zijn vastgesteld.

Maar daar is het niet bij gebleven. Het onderzoek breidde zich als van zelf uit. Gebruik makende van allerlei archieven, mondelinge overdracht en het weinige materiaal dat binnen de familie nog aanwezig is, is er een complete biografie over Egbert Altena ontstaan.

Waar in dit verhaal gesproken wordt over Egbert Altena, wordt bedoeld Egbert Altena, geboren te Genemuiden op 24 juli 1908 en overleden op 28 september 1944 te Kampen, oud 36 jaar.

Zoals vroeger er een ongeschreven vernoemingsregel werd gehanteerd, zo zien we dat na de gewelddadige dood van Egbert Altena in de gezinnen van zijn broers en zussen na de geboorte van een jongetje de baby bij de burgerlijke stand de naam Egbert krijgt. Waar in dit verhaal gesproken wordt over een andere Egbert Altena, dan is de vadersnaam afgekort toegevoegd, bijvoorbeeld bij Egbert Altena Hzn, geboren te Balkbrug op 2 juli 1947 en overleden op 31 december 2002 te Arnhem, oud 55 jaar.

Mijn dank gaat uit naar mijn nichten Herma, Janny en Han Altena voor alle gegevens die zij mij ter beschikking hebben gesteld om dit boek over hun vader te kunnen samenstellen. Ook de laatste proeve van het boek is door hun nagekeken en van correcties en aanvullingen voorzien.

Als samensteller ben ik bovenal God dankbaar. Hij heeft mij alles gegeven om dit boek te kunnen samenstellen. Ik hoop verder dat dit boek zijn weg binnen de familie en daarbuiten mag vinden en dat hierdoor deze droevige gebeurtenis zo tot een blijvende herinnering in de geslachten mag blijven.

Jan Altena Hzn.

Niet bekend is waar en wanneer deze foto is gemaakt. Een mogelijkheid is, dat deze foto van Egbert Altena (links) in oktober 1928 in Utrecht is gemaakt. Op 1 oktober 1928 gaat hij in militaire dienst. Hij heeft daar in Utrecht paardrijden geleerd. De andere persoon (rechts in rijbroek) is misschien de instructeur.